

Labolatorium 4

Modele Regresji liniowej i ich zastosowania

Adrian Siwak, album 242084

2023-03-23

Spis treści

1		2
(a)	3
(b)	3
(c)	3
2		4
3		5
(a)	5
(b)	6
(c)	6
4		6
(a)	6
(b)	7
5		7
(a)	7
(b)	8
(c)	8
(d)	8
wykres	8
usunięcie obserwacji	9

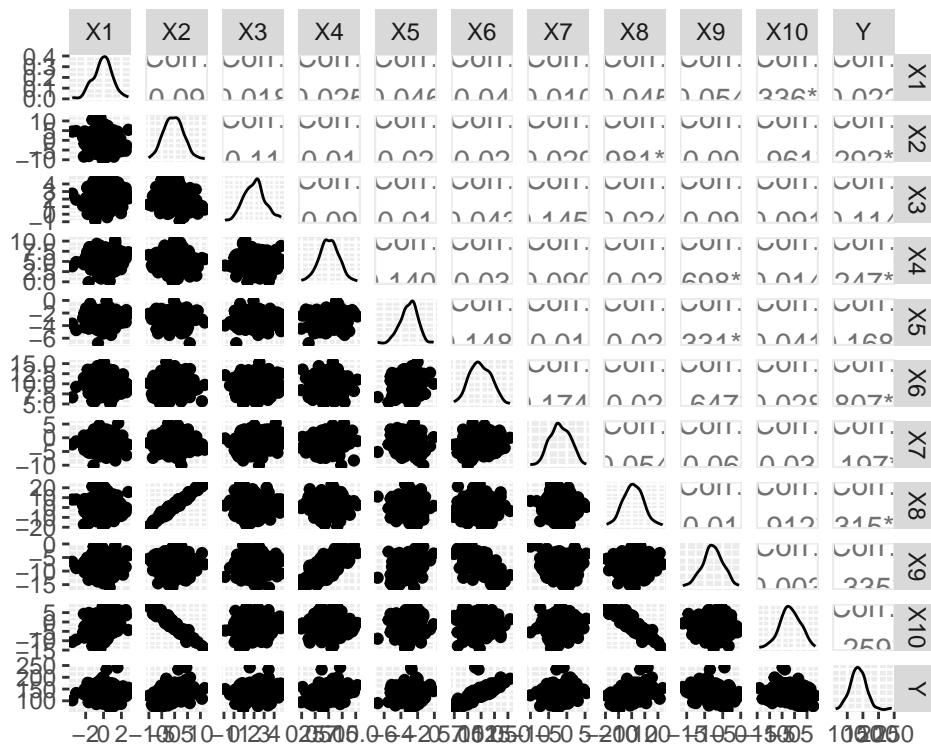
6		9
(a)		9
(b)		10
(c)		10
7		10
(a)		11
(b)		11
(c)		11
(d)		12
(e)		12
8		12
(a)		13
(b)		13
(c)		17
9		18
Zadania Teoretyczne:		18
1		18
2		20
3		20

```
library(xtable)
library(openxlsx)
library(corrplot)
library(regclass)
library(GGally)
dane<-read.xlsx("regresja_wielokrotna.xlsx")
```

1

Dla każdej z par utworzonych ze zmiennych $X_1 \dots X_{10}$ wykonaj wykres rozrzutu i po przeanalizowaniu tych rysunków odpowiedz na następujące pytania

```
ggpairs(dane)
```


(a)

Które ze zmiennych objaśniających mogą mieć najmocniejszy liniowy wpływ na zmienną objaśnianą Y ?

Wykres rozrzutu zmiennej objaśniającej X_6 i zmiennej objaśnianej Y wskazuje na zależność liniową.

(b)

Czy pojawia się problem współliniowości, to znaczy, czy istnieje choć jedna para silnie ze sobą skorelowanych zmiennych objaśniających?

Tak, takie pary to X_2 i X_8 oraz X_2 i X_{10} oraz X_8 i X_{10} .

(c)

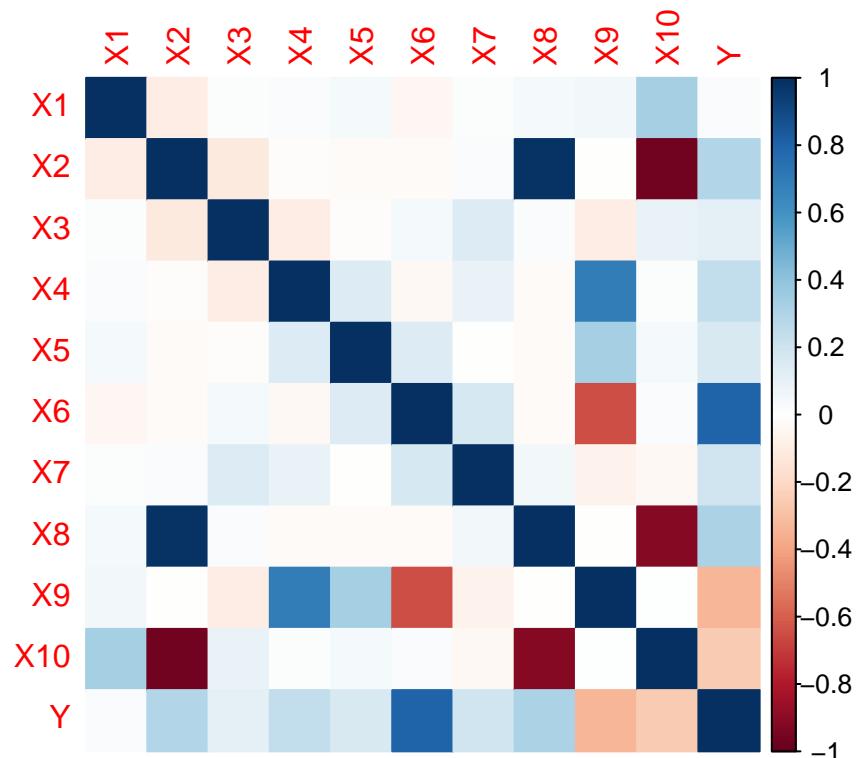
Czy pojawiają się obserwacje odstające?

Tak, po wykresach rozrzutów można wnioskować że pojawiają się obserwacje odstające.

2

Wyznacz macierz korelacji próbkowych dla zmiennych $Y, X_1 \dots X_{10}$ i po przeanalizowaniu tak otrzymanych współczynników ponownie odpowiedz na pytania (a) i (b) z poprzedniego zadania.

```
cor=cor(dane)  
corrplot(cor,method = "color")
```



```
corrplot(cor,method = "number")
```


Ad (a) odpowiedź nie zmienia się. Ad (b) odpowiedź nie zmienia się.

3

Skonstruuj model regresji liniowej opisujący zależność między zmienną Y a zmiennymi wyjaśniającymi

```
Y<-dane$Y
model<-lm(Y~. ,dane)
```

(a)

Wyznacz estymator najmniejszych kwadratów $\hat{\beta}$

```
beta=model$coefficients
print(beta)
```

```
## (Intercept)          X1           X2           X3           X4           X5 
##  0.52260442  2.84867658  1.82514674  3.64879728  3.95371546  0.21928094 
##           X6           X7           X8           X9           X10
##  11.00583662 -0.03279499 -0.14514568  0.13848213 -0.73124055
```

(b)

Czy którakolwiek ze zmiennych objaśniających z tego (pełnego) modelu ma liniowy wpływ na zmienną objaśnianą? Odpowiedź uzasadnij podając p-wartość testu F.

```
summary<-summary(model)
p_value<- pf(summary$fstatistic[1],summary$fstatistic[2],summary$fstatistic[3],lower.tail=TRUE)
```

Ponieważ p-wartość testu F wynosi 3.21244213951607e-73 możemy wnioskować że ktorąś ze zmiennych objaśniających ma liniowy wpływ na zmienną objaśnianą Y .

(c)

Wyznacz współczynniki determinacji R^2 i $AdjR^2$

```
R_2<-summary$r.squared
Adj_R_2<-summary$adj.r.squared
```

Współczynnik R^2 wynosi 0.853354393031298 Współczynnik $AdjR^2$ wynosi 0.845595366207557

4

Rozwiąż problem współliniowości

(a)

Spośród zmiennych objaśniających, dla których VIF przekracza 10 (lub równoważnie $TOL := 1/VIF < 0,1$), wybierz tę z największą wartością VIF i usuń ją z modelu.

	VIF.model.
X1	35.15
X2	1497.68
X3	27.26
X4	36.09
X5	11.76
X6	42.03
X7	1.09
X8	1469.49
X9	89.58
X10	73.67

Należy usunąć zmienną $X2$.

(b)

Oblicz wskaźniki podbicia wariancji w modelu regresji zawierającym pozostałe zmienne objaśniające. Jeśli któryś z tych wskaźników jest większy od 10 wróć do poprzedniego punktu.

```
tabla2<-data.frame(VIF(model2))

while(max(tabla2$VIF.model2.)>10){
  index<-which.max(tabla2$VIF.model2.)
  dane2<-dane2[-index]
  model2<-lm(Y~,dane2)
  tabla2<-data.frame(VIF(model2))
}
xtab<-xtable(tabla2)

print(xtab,title="VIF", type = "latex", table.placement = "H", comment=FALSE)
```

	VIF.model2.
X1	1.01
X3	1.03
X4	1.05
X5	1.05
X6	1.07
X7	1.07
X8	1.01

5

Zidentyfikuj i ewentualnie usuń z próby obserwacje, które mogą być wpływowe. W tym celu przeanalizuj

(a)

wpływ (leverages) kolejnych obserwacji, czyli liczby h_{11}, \dots, h_{nn} tworzące główną przekątną macierzy H ,

```
levreges<-lm.influence(model2)$hat
p<-7
n<-200
levreges.indexes<-which(levreges>(3*p)/n)
```

Indeksy obserwacji odstających to 175

(b)

odległości Cooke'a D_1, \dots, D_n

```
cook<-cooks.distance(model2)
cook.indexes<-which(cook>4/(n-p))
```

Indeksy obserwacji odstających to 100, 200

(c)

standaryzowane rezydua r_1, \dots, r_n ,

```
stand.res<-abs(rstandard(model2))
stand.res.indexes<-which(stand.res>2)
```

Indeksy obserwacji odstających to 100, 200

(d)

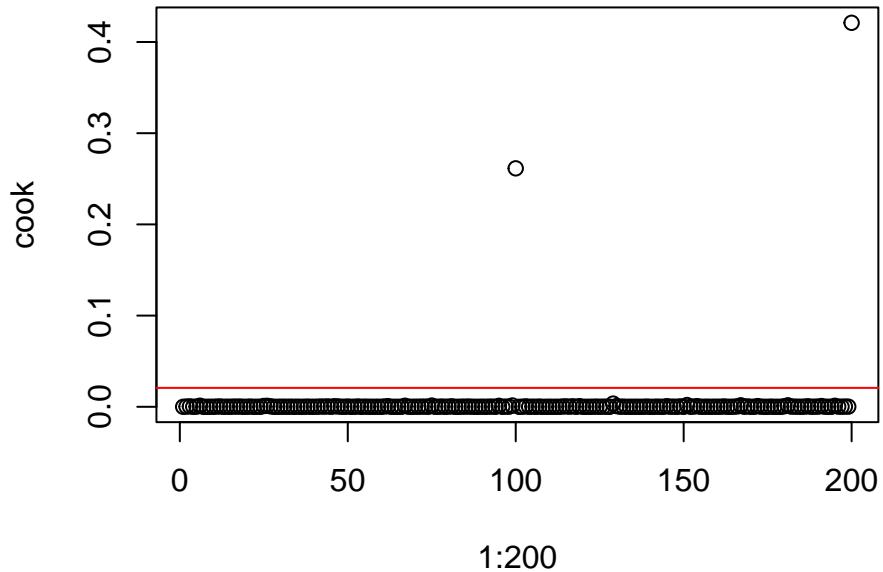
$DFFITS_1, \dots, DFFITS_n$.

```
dffits<-dffits(model2)
dffits.indexes<-which(dffits>2*sqrt((p+1)/(n-p-1)))
```

Indeksy obserwacji odstających to 100, 200

wykres

```
plot(1:200,cook)
abline(h=4/(n-p),col='red')
```


usunięcie obserwacji

```
dane2<-dane2[-100,]
dane2<-dane2[-199,] #200 obserwacja po usunięciu obserwacji 100 ma indeks 199
```

6

Wykorzystując zmienne i obserwacje, które nie zostały usunięte, ponownie zbuduj model regresji liniowej opisujący zależność między zmienną Y a zmiennymi objaśniającymi.

(a)

Wyznacz estymator najmniejszych kwadratów $\hat{\beta}$.

```
Y<-dane2$Y
model2<-lm(Y~,dane2)
beta=model2$coefficients
```

$\hat{\beta} = 0.221466019895436, 0.0399808705552782, 2.00767562041835, 3.99856811088558,$
 $0.0277321006720695, 10.9863346696194, 0.00157988372238295, 0.996283303910784$

(b)

Czy którakolwiek ze zmiennych objaśniających z tego (pełnego) modelu ma liniowy wpływ na zmienną objaśnianą? Odpowiedź uzasadnij podając p-wartość testu F .

```
summary<-summary(model2)
p.value<- pf(summary$fstatistic[1],summary$fstatistic[2],summary$fstatistic[3],lower.tail=TRUE)
```

p-wartość jest równa 0.

Ponieważ p-wartość testu F obliczana jest w liczbach zmiennoprzecinkowych, została zaokrąglona do zera, możemy zatem stwierdzić że któraś ze zmiennych objaśniających ma liniowy wpływ na zmienną objaśnianą.

(c)

Wyznacz współczynniki determinacji R^2 i $AdjR^2$. Czy po usunięciu niektórych zmiennych lub obserwacji polepszyło się dopasowanie modelu do danych?

```
R_2.2<-summary$r.squared
Adj_R_2.2<-summary$adj.r.squared
```

R^2 jest równa 0.999817004730811 > 0.853354393031298 , $AdjR^2$ jest równa 0.999810262799841 > 0.845595366207557, dopasowanie modelu poprawiło się.

7

Wykorzystaj regresję krokową, opcje *forward* i *backward* (w pakiecie do wyboru podzbioru zmiennych objaśniających „najlepiej” opisującego liniowy wpływ zmiennych objaśniających na zmienną Y . Wykorzystaj także inne opcje regresji krokowej, dostępne w używanym przez Ciebie pakiecie. Oczywiście, przy tej analizie użyj zmodyfikowanych danych, powstałych po usunięciu niektórych zmiennych i niektórych obserwacji.

Uwaga: W ten sposób można otrzymać różne modele, więc do dalszej analizy wybierz jeden z nich (za pomocą współczynnika C_p Mallowsa albo skorygowanego R^2) i nazwij go modelem M .

```
backward <- step(model2, direction='backward', scope=formula(model2), trace=0)
forward <- step(model2, direction='forward', scope=formula(model2), trace=0)
summary_back<-summary(backward)
summary_for<-summary(forward)
Adj_R_2._back<-summary_back$adj.r.squared
Adj_R_2._for<-summary_for$adj.r.squared
```

$AdjR^2$ w modelu *forward* wynosi 0.999810262799841. $AdjR^2$ w modelu *backward* wynosi 0.999810886170365. Modelem M zostaje model *backward*.

(a)

Wyznacz estymator najmniejszych kwadratów $\hat{\beta}$ w modelu *M*.

```
model_M<-backward  
beta_M=model_M$coefficients
```

$\hat{\beta}$ jest równy 0.0959075277385715, 0.0412929949552652, 2.00798285930852, 4.00101775452038, 10.9889282244157, 0.996242951373832.

(b)

Czy którakolwiek ze zmiennych objaśniających z *modelu M* ma liniowy wpływ na zmienną objaśnianą? Odpowiedź uzasadnij podając p-value (p-wartość) odpowiedniego testu.

```
summary_M<-summary(model_M)  
p_value_M<- pf(summary_M$fstatistic[1],summary_M$fstatistic[2],summary_M$fstatistic[3],lo
```

p-wartość testu *F* wynosi 0 , (została zaokrąglona przy obliczeniach na liczbach zmiennoprzecinkowych), więc można wnioskować że któraś zmienna objaśniająca ma liniowy wpływ na zmienną objaśnianą.

(c)

Dla każdej ze zmiennych objaśniających, które znalazły się w *modelu M*, sprawdź, czy ma ona liniowy wpływ na zmienną objaśnianą, gdy w modelu uwzględnione zostały pozostałe zmienne. Podaj p-wartość odpowiedniego testu i sformułuj wniosek.

```
print(anova(model_M))
```

```
## Analysis of Variance Table  
##  
## Response: Y  
##           Df Sum Sq Mean Sq   F value    Pr(>F)  
## X1          1     41     41  386.62 < 2.2e-16 ***  
## X3          1  1296   1296 12126.36 < 2.2e-16 ***  
## X4          1   8206   8206  76804.49 < 2.2e-16 ***  
## X6          1  90327  90327 845413.51 < 2.2e-16 ***
```

```

## X8          1  11409   11409 106777.67 < 2.2e-16 ***
## Residuals 192      21        0
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Można wnioskować że każda ze zmiennych objaśniających w *modelu M* ma liniowy wpływ na zmienną objaśnianą, ponieważ wartości F testów -kolumna Pr(>F)- są mniejsze od 0.05.

(d)

Wyznacz przedział ufności na poziomie ufności 0.95 dla współczynników regresji, odpowiadających zmiennym z *modelu M*.

```

con<-confint(model_M)
xtable(con)

```

% latex table generated in R 4.2.2 by xtable 1.8-4 package % Sun Apr 16 04:57:13 2023

	2.5 %	97.5 %
(Intercept)	-0.19	0.38
X1	-0.00	0.08
X3	1.96	2.05
X4	3.98	4.03
X6	10.97	11.01
X8	0.99	1.00

(e)

Wyznacz współczynniki determinacji R^2 i $AdjR^2$ w *modelu M*.

```

R_2_m<-summary_M$r.squared
Adj_R_2_m<-summary_M$adj.r.squared

```

R^2 w modelu *modelu M* wynosi 0.999815686013756. $AdjR^2$ w modelu *modelu M* wynosi 0.999810886170365.

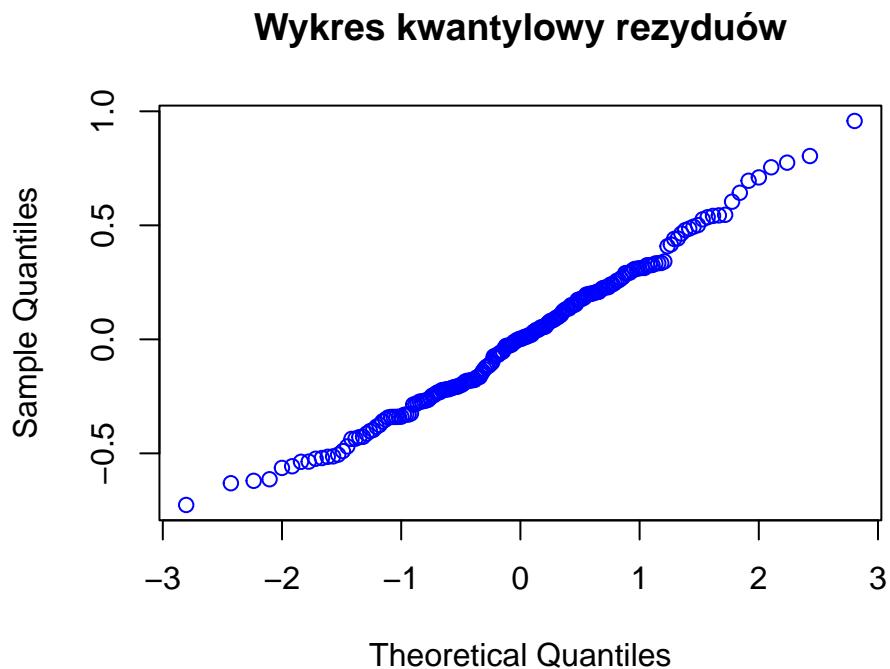
8

Przeanalizuj zachowanie reszt w *modelu M*, by sprawdzić czy spełnione są założenia występujące w modelu regresji liniowej. W tym celu należy wykonaj

(a)

wykresy kwantylowe dla reszt,

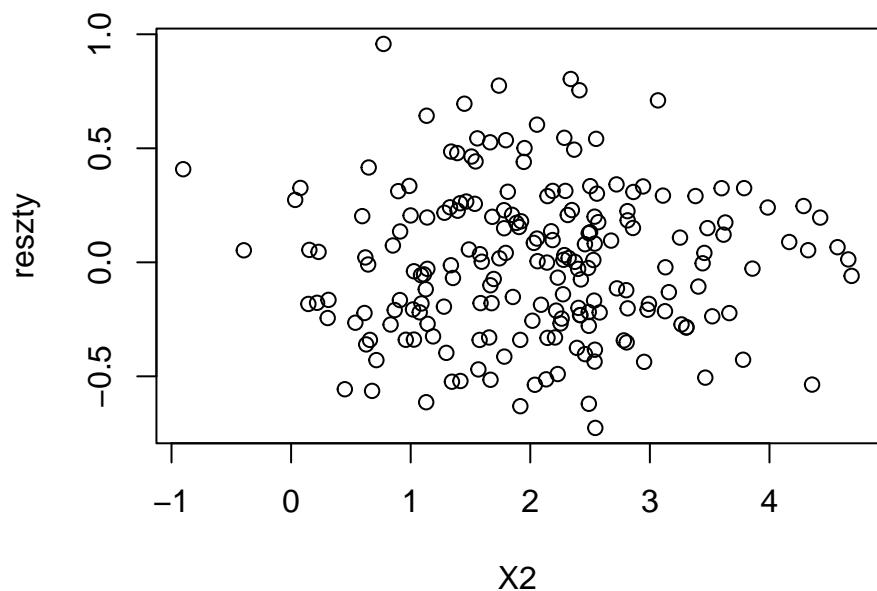
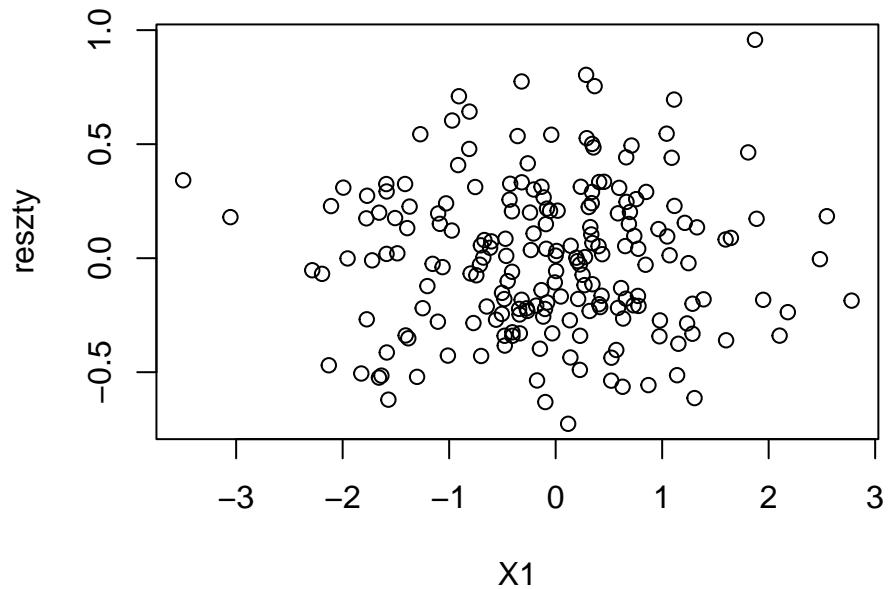
```
qqnorm(model_M$residuals, main="Wykres kwantylowy rezyduów", col = 'blue')
```

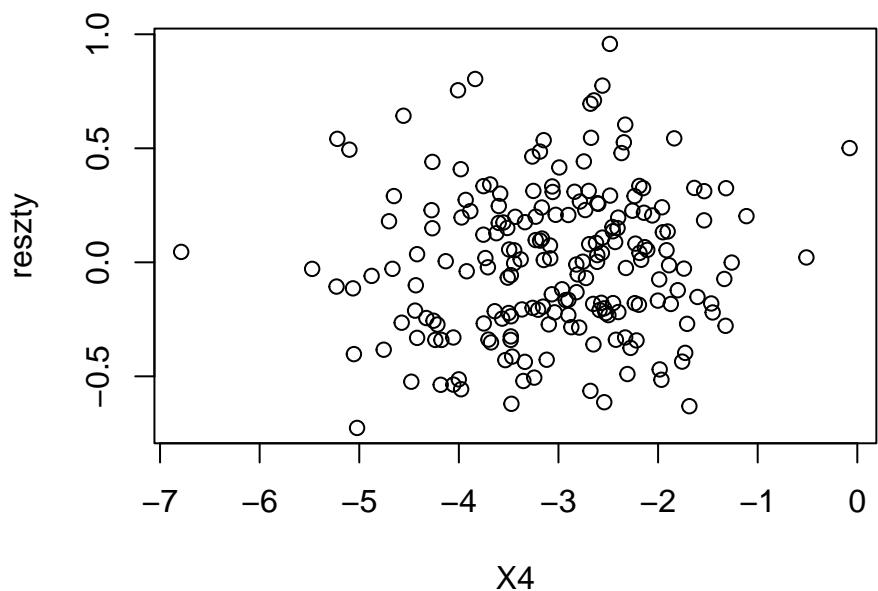
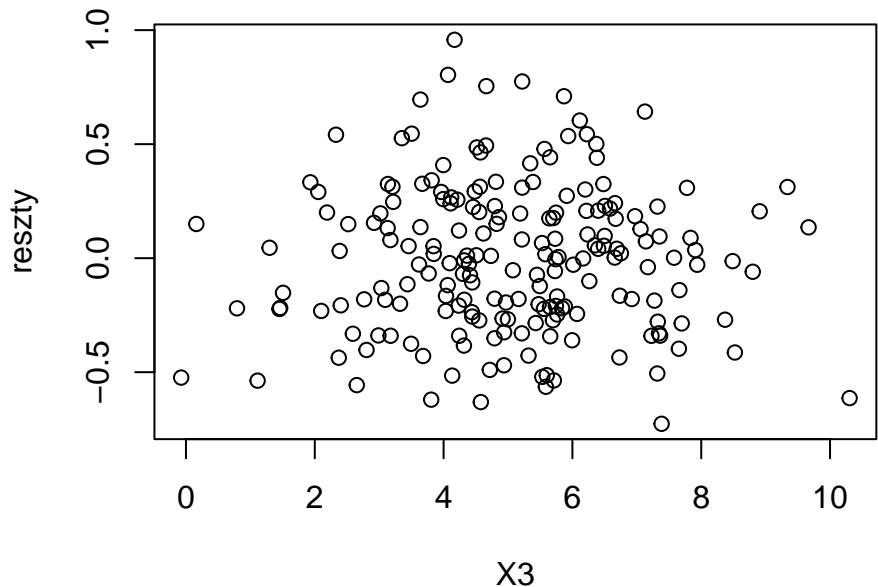

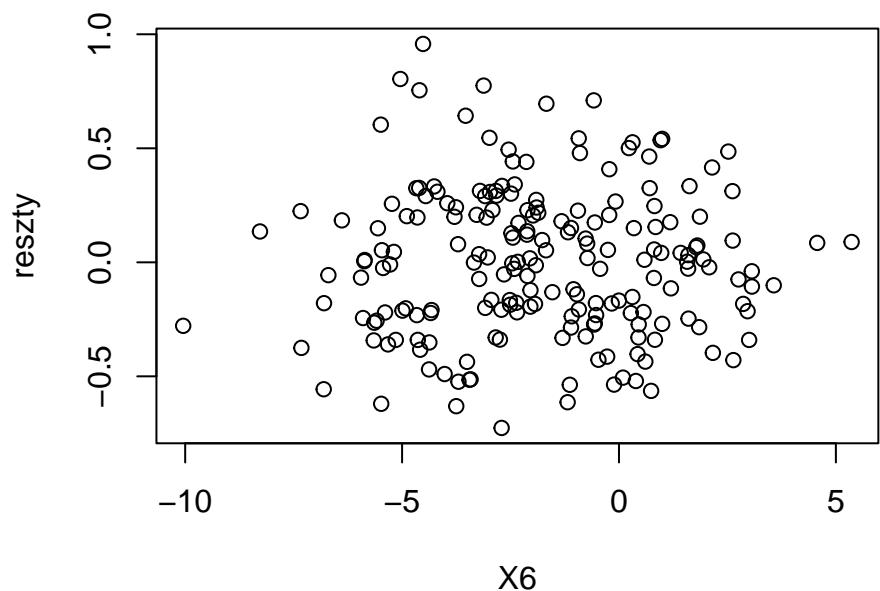
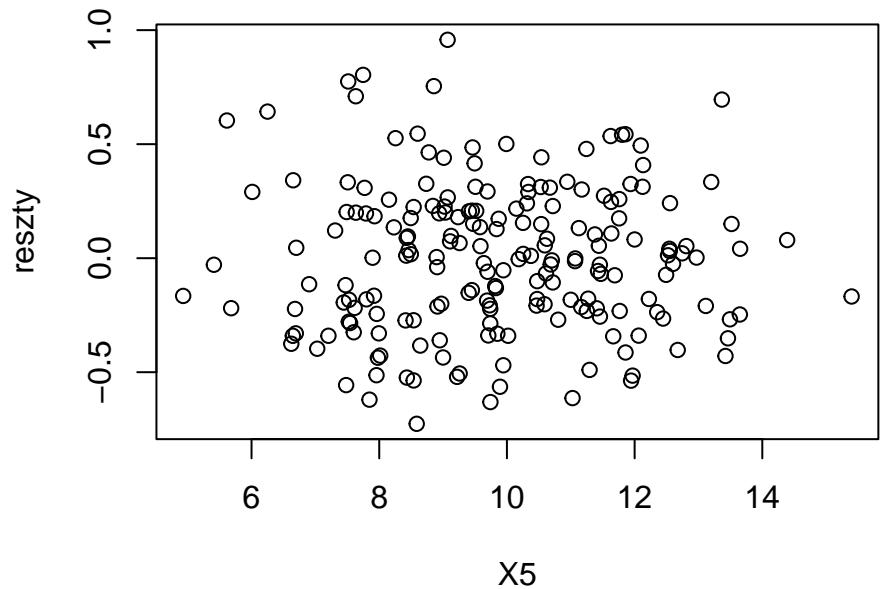
(b)

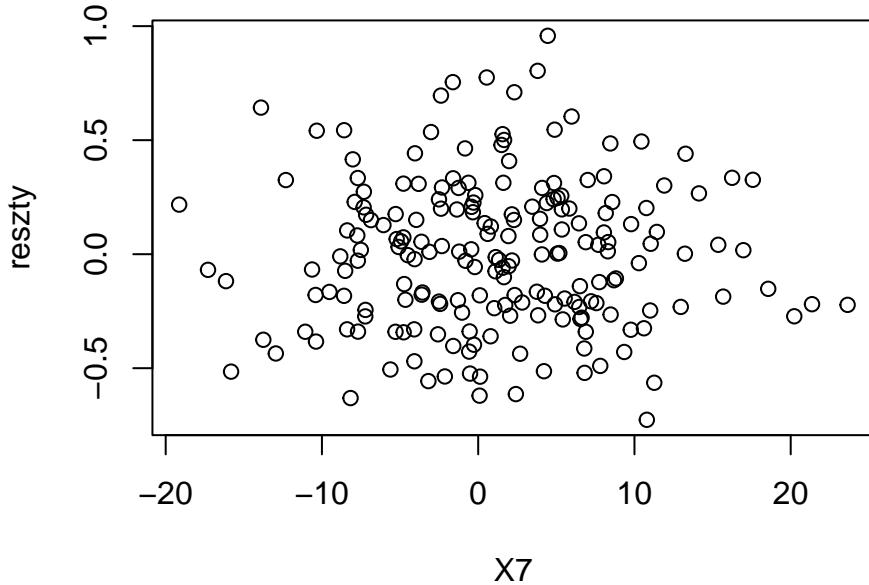
wykresy reszt względem każdej ze zmiennych objaśniających,

```
names<-names(dane2)
counter<-0
for (x in dane2[-8]){
  counter<-counter+1
  plot(x,model_M$residuals, ylab="reszty", xlab=paste0("X",toString(counter)))}
```


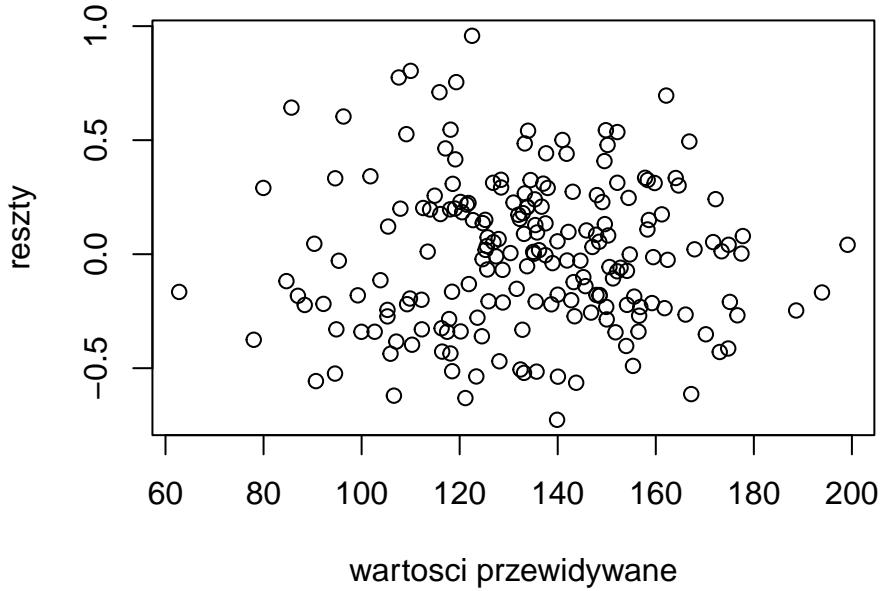

(c)

wykresy reszt względem wartości przewidywanych przez model,

```
y_hat=predict(model_M,newdata=dane2)
plot(y_hat,model_M$residuals,ylab="reszty",xlab="wartości przewidywane")
```


Można wnioskować z wykresów że założenia modelu są spełnione.

9

Wyznacz przewidywaną przez model M wartość zmiennej objaśnianej Y , gdy zmienne objaśniające X_1, X_2, \dots, X_{10} mają wartość $1, 2, \dots, 10$.

```
y_hat2=predict(model_M,newdata=data.frame(X1=c(1),X3=c(3),X4=c(4),X5=c(5),X6=c(6),X7=c(7),X8=c(8),X9=c(9),X10=c(10)))
```

Przewidywana przez model M wartość to 96.0687330761859.

Zadania Teoretyczne:

1

Udowodnij, że $P := I_n - \frac{1}{n}1_n 1_n^T$ jest macierzą symetryczną, taką że $P^2 = P$. Dla ustalonego wektora $y \in \mathbb{R}^n$ wyznacz wektor Py .

L.

$$P = I_n - \frac{1}{n} A A^T$$

$$I_n \in \mathbb{R}^n$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ \vdots \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$P^2 = (I_n - \frac{1}{n} A A^T)(I_n - \frac{1}{n} A A^T) = I_n^2 = I_n$$

$I_n^2 = I_n$
 $I_n \neq A A^T = A$

$$I_n - \frac{2}{n} A A^T + \frac{1}{n^2} A A^T A A^T = I_n - \frac{2}{n} A A^T + \frac{1}{n^2} A A^T A A^T =$$

$$\underbrace{\quad}_{\text{stopka } n} \quad \underbrace{\quad}_{\text{stopka } n}$$

$$I_n - \frac{2}{n} A A^T + \frac{1}{n} A A^T = I_n - \frac{1}{n} A A^T =$$

$$I_n - \frac{2}{n} A A^T + \frac{1}{n} A A^T = I_n - \frac{1}{n} A A^T =$$

$$I_n - \frac{1}{n} A A^T = P \quad \square$$

$$I_n - \frac{1}{n} A A^T = I_n - \frac{1}{n} \begin{bmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \end{bmatrix}^T = I_n - \frac{1}{n} \begin{bmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \end{bmatrix} =$$

$\begin{bmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \end{bmatrix}$ - macierz stopnia $n \times n$

$$I_n - \frac{1}{n} \begin{bmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \end{bmatrix} = \underbrace{\frac{1}{n} \begin{bmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \end{bmatrix}}_{\text{po mnożeniu kierdega cyfra w Macierzy wyniknie z tego mnożenia jest suma } n \text{ jedynek}}$$

$\star \star$

$I_n - \frac{1}{n} \begin{bmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \end{bmatrix} = I_n - \frac{1}{n} \begin{bmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & 1 & \cdots & 1 \end{bmatrix} =$
ponieważ każda cyfra macierzy wynikowej jest sumą jednej jedynki i $n-1$ zer

2

2AD 2.

$$Y = X\beta + \varepsilon$$
$$\mathbb{E}(\varepsilon) = 0$$
$$\text{Cov}(\varepsilon) = \sigma^2 I$$

$\forall \alpha \in \mathbb{R}^p$,这样的话 $\alpha \in \mathbb{R}^n$ t. i.e

$$\mathbb{E}(\alpha' Y) = \underbrace{\alpha' X}_{\alpha} (\underbrace{X' X}_{\text{正定}})^{-1} \underbrace{X'}_{\alpha} \beta$$
$$\alpha' \beta = \mathbb{E}(\alpha' Y) = \alpha' EY = \alpha' X \beta = \alpha' \beta$$

3

Podaj postać każdej z macierzy X , $X^T X$, i H dla modelu regresji z jedną zmienną objaśniającą i z danymi $(x_1, y_1), \dots, (x_n, y_n)$.

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 x_i + \varepsilon_i$$

$$\boldsymbol{\varepsilon} = (e_1, \dots, e_n)^\top$$

$$\boldsymbol{\beta} = (\beta_0, \beta_1)^\top$$

$$\mathbf{y} = \begin{bmatrix} y_1 \\ \vdots \\ y_n \end{bmatrix}$$

wirken wieder wie im ersten

$$\begin{aligned} \mathbf{X} &= \begin{bmatrix} 1 & x_1 \\ 1 & x_2 \\ \vdots & \vdots \\ 1 & x_n \end{bmatrix} & \mathbf{X}^\top &= \begin{bmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \\ x_1 & x_2 & \cdots & x_n \end{bmatrix} \\ &&) & \\ \mathbf{X}^\top \mathbf{X} &= \begin{bmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \\ x_1 & x_2 & \cdots & x_n \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & x_1 \\ 1 & x_2 \\ \vdots & \vdots \\ 1 & x_n \end{bmatrix} & = & \begin{bmatrix} n & \sum_{i=1}^n x_i \\ \sum_{i=1}^n x_i & \sum_{i=1}^n x_i^2 \end{bmatrix} \\ & & = & \begin{bmatrix} n & n\bar{x} \\ n\bar{x} & \sum_{i=1}^n x_i^2 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

$$\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}^{-1} = \frac{1}{ad - bc} \begin{bmatrix} d & -b \\ -c & a \end{bmatrix}$$

$$ab - cd = n \sum_{i=1}^n x^2 - (n\bar{x})^2 = n \left(\sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2 \right) = n \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2$$

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 &= \sum_{i=1}^n (x_i^2 - 2x_i\bar{x} + \bar{x}^2) = \sum_{i=1}^n x_i^2 - \sum_{i=1}^n 2x_i\bar{x} + \\ &+ \sum_{i=1}^n \bar{x}^2 = \sum_{i=1}^n x_i^2 - 2\bar{x}\sum_{i=1}^n x_i + \bar{x}^2 \sum_{i=1}^n 1 = \sum_{i=1}^n x_i^2 - 2\bar{x}(n\bar{x}) + n\bar{x}^2 \\ &= \sum_{i=1}^n x_i^2 - 2n\bar{x}^2 + n\bar{x}^2 = \sum_{i=1}^n (x_i^2 - n\bar{x}^2) \quad \text{!!!} \\ &\quad \left(X^T X \right)^{-1} = \frac{1}{n \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} \begin{bmatrix} \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2 \\ \vdots \\ \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2 \end{bmatrix} \\ &X(X^T X)^{-1} = \begin{bmatrix} \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}x_1 \\ \vdots \\ \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}x_n \end{bmatrix} \cdot \frac{1}{n \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} \begin{bmatrix} \bar{x} \\ \vdots \\ \bar{x} \end{bmatrix} \\ &\quad \left[\begin{array}{c} \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}x_1 \\ \vdots \\ \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}x_n \end{array} \right] \cdot \begin{array}{c} \bar{x} \\ \vdots \\ \bar{x} \end{array} = \bar{x} \end{aligned}$$

$$H = X(X'X)^{-1}X' = \frac{1}{n \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} \begin{bmatrix} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 & \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}(x_1 + x_2) + nx_1x_2 & \dots & \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}(x_i + x_n) + nx_1x_n \\ \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}(x_1 + x_i) + nx_1x_i & \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 & \dots & \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}(x_i + x_n) + nx_2x_n \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}(x_1 + x_n) + nx_1x_n & \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}(x_2 + x_i) + nx_1x_2 & \dots & \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 \end{bmatrix}$$

Ponieważ na przykładź: $(\sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}x_j) \cdot 1 + (nx_j - n\bar{x})x_j = \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}x_j + nx_j^2 - n\bar{x}x_j =$

 $= \sum_{i=1}^n x_i^2 - n2\bar{x}x_j + nx_j^2 = \sum_{i=1}^n x_i^2 - 2x \sum_{j=1}^n x_i + \sum_{i=1}^n x_j^2 = \sum_{i=1}^n (x_i - x_j)^2$

Porze przykładź: $(\sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}x_j) \cdot 1 + (nx_j - n\bar{x})x_k = \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}x_j + nx_jx_k - n\bar{x}x_k =$

 $= \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}(x_j + x_k) + nx_jx_k$